

GE 2050

Final verzija za Kongres
usvojena 4. novembra 2022. godine

EVROPSKA DEKLARACIJA O GLOBALNOM OBRAZOVANJU DO 2050.

DABILNSKA DEKLARACIJA Strateški
okvir za unpređenje i jačanje
globalnog obrazovanja do
2050.

Evropska Deklaracija o globalnom obrazovanju do 2050. godine

Dablinska deklaracija

Evropski strateški okvir
za unapređenje i jačanje globalnog obrazovanja u Evropi do 2050.
godine

Radimo ka danu kada će svi ljudi u Evropi – u solidarnosti sa ljudima širom svijeta – imati pristup kvalitetnom globalnom obrazovanju.

Finalna verzija usvojena 4. novembra 2022. godine

Preambula

Mi, delegacije učesnice na Evropskom kongresu o globalnom obrazovanju, koji se održava u Dablinskom zamku 3. i 4. novembra 2022., koji je sazvao GENE – Globalna obrazovna mreža u Evropi – sa domaćinom Irskom i Luksemburgom kao kopredsjedavajućim, predstavljajući države učesnice, nakon konsultacija sa širokim spektrom zainteresovanih strana iz omladinskih organizacija, civilnog društva, lokalnih i regionalnih vlasti, akademske zajednice i saradnika i kolega iz drugih regiona; i u bliskoj saradnji sa Evropskom komisijom, Savjetom Evrope, OECD-om, UNECE-om i UNESCO-om; postavljamo našu viziju i obaveze za globalno obrazovanje do 2050.

Svjesni

- Opsega i složenosti kriza i izazova sa kojima se suočavaju ljudi, druga živa bića i planeta,
- Prava ljudi da uče, da kritički razmišljaju o svom mjestu u svijetu, da reaguju i djeluju solidarno, kao građani svijeta sa planetarnom odgovornošću,
- Važnosti doprinosa obrazovanja – a posebno globalnog obrazovanja – osnaživanju ljudi, pojedinačnom i kolektivnom, da uče i da doprinesu promjeni svijeta

Naša vizija jesu

- Svijet veće socijalne i klimatske pravde, mira, solidarnosti, pravičnosti i jednakosti, planetarne održivosti, međunarodnog razumijevanja, poštovanja različitosti, inkluzije i ostvarivanja svih ljudskih prava za sve narode i pristojan život za sve, posebno najugroženije i isključene, lokalno i globalno. Kvalitetno globalno obrazovanje za sve može odigrati važnu ulogu u ostvarenju takvog svijeta
- Evropa u kojoj svi ljudi imaju pristup kvalitetnom globalnom obrazovanju, kao pravu; i u kojoj postoji zajedničko razumijevanje kvalitetnog obrazovanja, uključujući globalno obrazovanje, kao ljudskog prava, globalnog javnog dobra i transformativnog procesa učenja
- Obrazovanje koje promovira i vrednuje gledišta i znanje o različitim kulturama, uključujući zajednice dijaspore i manjina, i maksimalno koristi ovo bogatstvo da podrži inkluzivne odgovore na lokalne i globalne izazove
- Evropa u kojoj je globalno obrazovanje, **doživotno i cjeloživotno**, adekvatno opremljeno i informisano kritičkim dijalogom sa lokalnim i globalnim partnerima
- Veće javno kritičko razumijevanje historijskih i geopolitičkih odnosa, uključujući naslijeđe kolonijalizma, sukoba, ratova i ugnjetavanja, i veće kritičko javno angažovanje sa globalnim izazovima i dinamikom moći
- Zajedničko gledišta **u vezi sa transverzalnom, intersekcionalnom prirodom** globalnog obrazovanja koje okuplja razne povezane nacionalne i međunarodne definicije i koncepte, koje svi dijele zajedničko jezgro.¹

¹ Vidi Dodatak 1 za više detalja o obnovljenoj definiciji i krovnom terminu.

- Izgradnja i jačanje – države po države, regiona po regiona, zajednice po zajednice i sektora po sektora – politika, strategija, mehanizama podrške i platformi za izgradnju kapaciteta za postizanje univerzalnog, doživotnog i cjeloživotnog pristupa kvalitetnom globalnom obrazovanju
- Uključivanje i računanje na sve relevantne aktere u dijalogu, umrežavanju i saradnji oko Globalnog obrazovanja; uključujući nove javnosti, marginalizovane zajednice i one koji su ranije bili manje angažovani, kako bi doprli do svih ljudi u Evropi
- Inspiracija ljudima, pojedinačno i kolektivno, da preduzmu akcije i da se uključe u društvene i ekološke pokrete i organizacije na lokalnom, nacionalnom i globalnom nivou u oblastima koje se odnose na globalno obrazovanje.

Definicija: Naše shvatanje globalnog obrazovanja

Globalno obrazovanje je obrazovanje koje omogućava ljudima da kritički razmišljaju o svijetu i njihovom mjestu u njemu; da otvore svoje oči, srca i umove za stvarnosti svijeta na lokalnom i globalnom nivou. Ono osnažuje ljude da razumiju, maštaju, nadaju se i djeluju kako bi doprinijeli stvaranju svijeta socijalne i klimatske pravde, mira, solidarnosti, pravičnosti i jednakosti, planetarne održivosti i međunarodnog razumijevanja. To uključuje poštovanje ljudskih prava i različitosti, inkluziju i pristojan život za sve, sada i u budućnosti.

Globalno obrazovanje obuhvata širok spektar obrazovnih usluga: formalno, neformalno i informalno; doživotno i cjeloživotno obrazovanje. Smatramo da je ono suštinsko za transformativnu moć i transformaciju, obrazovanja.²

U tom duhu, izjavljujemo našu odlučnost da dalje unapređujemo globalno obrazovanje u Evropi.

Oslanjajući se na postojeće međunarodne sporazume i obaveze

- Deklaraciju iz Mاستrihta o globalnom obrazovanju iz 2002. godine i druge evropske obaveze učenja za održivi razvoj, ljudska prava, rodnu jednakost, mir i socijalnu pravdu, lokalno i globalno, koje prepoznaju važnost globalnog obrazovanja i javnog angažmana,
- Međunarodne obaveze, globalne agende i ciljeve u vezi sa obrazovanjem za održivi razvoj, obrazovanjem za globalno građanstvo, obrazovanjem za ljudska prava, itd. uključujući, između ostalog, Agendu 2030, SDG 4 (uključujući posebno cilj 4.7) i Preporuku UNESCO-a iz 1974. godine o obrazovanju za međunarodno razumijevanje, saradnju i mir, koji prepoznaju ulogu globalnog obrazovanja kao neophodnog jezgra učenja globalnih građana 21. vijeka.³

Prepoznajući rast i razvoj globalnog obrazovanja u Evropi tokom 20 godina

- Snažne i jasne rezultate u globalnom obrazovanju od Deklaracije iz Mاستrihta
- Unaprijeđene okvire politika na nacionalnom i evropskom nivou
- Povećano priznanje i obrazovni podsticaj koji globalno obrazovanje stavljaju u srce kvalitetnog obrazovanja; formalnog, neformalnog i informalnog; doživotnog i cjeloživotnog
- Povećano prepoznavanje potrebe za „univerzalističkim, pristupom globalnom obrazovanju zasnovanom na pravima“, što je prikazano u nacionalnim strategijama i politikama koje su eksplicitno dizajnirane za sve ljude u zemljama u Evropi, u solidarnosti sa narodima širom svijeta
- Povećani i poboljšani koordinisani pristupi u cijelom sektoru, između ostalog, u sektorima formalnog obrazovanja u okviru reforme školskog kurikuluma, obrazovanja nastavnika, ocjenjivanja učenika, pristupa cijele škole, školskog rukovodstva i procesa samoevaluacije i obuke školskih inspektorata, obrazovanja u ranom djetinjstvu i njege i u neformalnom obrazovanju u različitim sektorima
- Povećano strukturirano učešće sektora civilnog društva, uključujući procese konsultacija i razvoja nacionalne i evropske strategije, sprovođenja, revizije i redizajna.

² Vidi Dodatak 1 za više detalja o širokom spektru obrazovnih usluga koje uključuju perspektivu Globalnog obrazovanja

³ Sa posebnim osvrtom, između ostalog, na sporazume navedene u Dodatku 3

- Bolju koordinaciju između sektora specifičnih zainteresovanih strana na terenu, posebno među lokalnim i regionalnim vlastima, omladinskim organizacijama i OCD fokusiranim na globalno obrazovanje na nacionalnom i međunarodnom nivou. Prepoznavamo važnost angažovanja mladih kroz omladinske organizacije i platforme
- Snažnije razmišljanje i kritičniji pristup globalnom obrazovanju, uz dužnu pažnju na pitanja istorijskog nasleđa i globalne dinamike moći, uključujući dekolonizaciju nastavnih planova i programa
- Ojačane istraživačke kapacitete na terenu kao suštinske pokretače boljeg kreiranja politika zasnovanih na istraživanju
- Razvoj, reviziju i rast zbirnih, ukupnih nacionalnih nivoa finansiranja i evropskih mehanizama finansiranja, uključujući instrumente kao što je EU DEAR
- Povećano međunarodno umrežavanje i učenje o politikama između kreatora politike i veće osiguranje kvaliteta uključujući, između ostalog, kroz GENE okrugle stolove i kroz evropski proces *Peer Review* globalnog obrazovanja.

Priznajući kontekst, izazove i mogućnosti za globalno obrazovanje u Evropi i globalno

Globalno obrazovanje u Evropi do 2050. godine će se stvarati u kontekstu

- Planetarne realnosti koja se mijenja; geopolitičke usklađenosti; multilateralnih, nacionalnih, regionalnih i lokalnih političkih konteksta
- Sve složenijih i međusobno povezanih globalnih i lokalnih izazova uključujući, između ostalog, klimatske promjene; gubitak biodiverziteta; zagađenje; nejednakost; siromaštvo; nesigurnost hrane, vode i energije; pandemije; ratove i prijetnje ratovima
- Kontinuiranih prijetnji demokratiji, miru i bezbjednosti, međunarodnom razumijevanju, ljudskim pravima i održivosti; uključujući nejednakost, netoleranciju, sve oblike diskriminacije i kršenja ljudskih prava, kao i polarizaciju, dezinformacije i manipulaciju putem društvenih medija i manipulaciju samih društvenih medija
- Angažovanja globalnih i lokalnih narodnih pokreta kao odgovora na globalne izazove; zajedno sa sve većim prepoznavanjem potrebe za solidarnošću, brigom za planetu i za svijet mira, razumijevanja, pravičnosti i jednakosti i ljudskih prava za sve
- Razumijevanja potrebe za globalnim obrazovanjem u srcu ovih pokreta i za jačanjem uloge civilnog društva, u kontekstu sužavanja/zatvaranja građanskog prostora
- Važnosti vrednovanja gledišta i znanja svih kultura, posebno autohtonih kultura, da zajedno stvaraju pravedna i održiva rješenja u suočavanju sa globalnim izazovima
- Sve većeg prepoznavanja potrebe da se obezbijedi da ukupno obrazovanje – formalno, neformalno, informalno, doživotno i cjeloživotno, od obrazovanja u ranom djetinjstvu i brige do obrazovanja odraslih – treba da uključuje učenje za socijalnu pravdu, na lokalnom i globalnom nivou, kao i ljudska prava, rodnu ravnopravnost, različitost, održivost i mir
- Potencijala tehnologije da igra centralnu ulogu u pružanju korisnički orijentisanih i inkluzivnih obrazovnih rešenja, izgradnji globalne povezanosti i povećanju solidarnosti, uz istovremeno priznavanje potencijala tehnologije i društvenih medija da dijele ljude i potkopavaju demokratiju. Takođe, prepoznavamo potencijalni uticaj tehnologije na životnu sredinu i izazov digitalnog jaza

Takođe, prepoznajući značaj globalnog obrazovanja da

- Omogući sticanje neophodnog učenja, kritičkog razmišljanja, vještina i kompetencija, stavova i vrijednosti, za suočavanje sa složnošću u sve neizvjesnijem svijetu; do razumijevanja i uvažavanja bogatstva našeg raznolikog nasljeđa i različitih kultura, i da odgovorimo na krize i prijetnje miru

- Nas osposobi da se nosimo sa egzistencijalnim izazovom koji predstavljaju klimatska kriza, gubitak biodiverziteta, rastuća nejednakost, trajno siromaštvo, rasizam i ksenofobija, nedostatak pristupa osnovnim ljudskim pravima, ratovi i prijetnja ratovima
- Osnaži ljude da preduzmu akcije za društvenu, ekonomsku i ekološku transformaciju
- Obezbjedi demokratske, participativne procese učenja koji mogu promovisati globalno građanstvo, održivost, interkulturalno razumijevanje, inkluziju, kulturu mira i nenasilja i rodnu ravnopravnost u obrazovanju i društvu
- Podstiče javnu svijest i obezbjeđuje javno razumijevanje i kritičko angažovanje na lokalnim i globalnim pitanjima, prepoznajući važnost ovih pitanja za njihove živote i dobrobit društva
- Povećava koherentnost između politike globalnog obrazovanja i drugih oblasti politike kao što su spoljna i razvojna politika, životna sredina, poljoprivreda, trgovina, finansije i investicije, migracije, pravosuđe i zdravstvo
- Odgovara na rastući obrazovni zamah i sve veću potrebu da se globalna i lokalna pravda, solidarnost i druga pitanja kojima se bavi globalno obrazovanje postave u srce reformi obrazovnog sistema, nastavnih planova i programa, i učenja
- Osigurava informisano razumijevanje istorijskog konteksta, uključujući naslijeđe kolonijalizma, sukoba, ratova i ugnjetavanja, globalne dinamike moći, geopolitičkih i ekonomskih struktura i odnosa

Preuzimamo sledeće obaveze, na osnovu naših mandata

Da na nacionalnom nivou

- Povećamo naglasak na globalno obrazovanje u okviru relevantnih nacionalnih politika i strategija u svim vladinim sektorima, uključujući obrazovnu politiku, strategiju i pružanje usluga – formalno, neformalno i informalno i od ranog detinjstva do obrazovanja odraslih; u vanjskoj, međunarodnoj i politici razvojne saradnje, partnerstvu i programima saradnje i u skladu sa lokalnom i regionalnom politikom
- Nastojati da razvijemo ili, tamo gdje već postoje, ojačamo, nacionalne, regionalne, lokalne i sektorske strategije za povećanje i unapređenje globalnog obrazovanja, kako bi postigli pristup kvalitetnom globalnom obrazovanju za sve ljude
- Povećamo koherentnost politike u globalnom obrazovanju i srodnim oblastima i ojačamo međuministarsku saradnju i koordinaciju na razvoju nacionalnih strategija, politika i inicijativa u globalnom obrazovanju
- Podržimo napore na jačanju rada u ovoj oblasti, između ostalog, omladinskih organizacija, organizacija civilnog društva, obrazovanja odraslih i društvenih organizacija, narodnih pokreta, lokalnih i regionalnih vlasti, zajednica dijaspore, vršnjaka i kolega iz drugih regiona, kao i istraživača, prepoznajući njihovu stručnost u oblasti globalnog obrazovanja
- Razvijamo adekvatne strukture podrške za edukatore u globalnom obrazovanju, kako bi se postepeno premostio jaz između spremnosti da se integriše globalno obrazovanje i samopouzdanja, vještina, kompetencija i podrške da se to učini
- Podržimo razvoj odgovarajućih mehanizama za postavljanje standarda, osiguranje kvaliteta, praćenje i evaluaciju, zasnovanih na modelima dobre prakse koji su relevantni i prikladni za globalno obrazovanje u određenim sektorima
- Nastojimo da obezbedimo adekvatne, dostupne i gdje je moguće, predvidljive resurse za globalno obrazovanje srazmjerno ambicijama ove Deklaracije
- Podržimo i, gde je moguće, obezbjedimo resurse za dalji razvoj istraživanja u globalnom obrazovanju kako bi se omogućila politika zasnovana na istraživanju
- Nastojimo da osiguramo uključivanje i podršku marginalizovanih zajednica i grupa u proces globalnog obrazovanja
- Podržimo inovacije u globalnom obrazovanju
- Dopremo do novih sektora i javnosti, uključujući privatni sektor
- Pružimo podršku za međunarodno umrežavanje između kreatora politike, kako bi se osiguralo kontinuirano poboljšanje politike i prakse globalnog obrazovanja

Da na evropskom nivou

- Razvijamo i ojačamo univerzalni pristup globalnom obrazovanju u Evropi zasnovan na pravima, u dijalogu sa vršnjacima i kolegama iz drugih regiona
- Podržavamo kontinuiranu koordinaciju između lokalnog, regionalnog, nacionalnog, panevropskog i međunarodnog nivoa kako bi se osigurala podrška dijalogu o politici i koherentnosti politike na terenu, u skladu sa tekućim radom na agendama Ujedinjenih nacija i obrazovnim ciljevima
- Podržimo sektorsku koordinaciju globalnog obrazovanja kroz mreže na evropskom nivou; unapređenje i omogućavanje umrežavanja između aktera Globalnog obrazovanja iz civilnog društva, mladih i lokalnih i regionalnih vlada i partnerstva sa drugim sektorima i različitim tipovima aktera i organizacija
- Nastojimo da obezbijedimo adekvatno i dostupno finansiranje za globalno obrazovanje na panevropskom nivou, u skladu sa finansiranjem na nacionalnom nivou i sa ambicijama ove Deklaracije
- Zalažemo se za globalno obrazovanje kao međusektorski i integrisani prioritet u okviru evropskih institucija, uključujući Savjet Evrope, predsjedavanja EU, kao i u drugim međunarodnim organizacijama
- Nastavimo da radimo sa vršnjacima i kolegama iz drugih regiona svijeta kako bismo se uključili u zajedničko učenje i podršku u vezi sa razvojem regionalnih struktura za umrežavanje između kreatora politike i drugih zainteresovanih strana, međuregionalno i globalno
- Nastavimo sa jačanjem evropskog procesa recenzije globalnog obrazovanja, stanja globalnog obrazovanja u Evropi i drugih mehanizama za poboljšanje kvaliteta
- Da podržimo rad GENE-a, kao međuvladine organizacije posvećene umrežavanju kreatora politike u državama članicama, za povećano i poboljšano globalno obrazovanje u svim zemljama Evrope
- Razvijamo okvir za praćenje, sa jasnim i upravljivim mehanizmima izvještavanja zasnovanim na postojećim modelima i fokusiranim na ključne prekretnice koje vode do 2050. godine (Vidi Dodatak 2)

Dodatak 1: Obnavljanje definicije globalnog obrazovanja

Obnovljena definicija

Nadovezujući se na Deklaraciju iz Maastrichta iz 2002. godine i na osnovu naknadnih procesa i novih definicija i promjenljivih stvarnosti, Dablinska deklaracija predlaže sledeću definiciju:

Globalno obrazovanje je obrazovanje koje omogućava ljudima da kritički razmišljaju o svijetu i svom mjestu u njemu; da otvore svoje oči, srca i umove za realnosti svijeta na lokalnom i globalnom nivou. Ono osnažuje ljude da razumiju, maštaju, nadaju se i preduzmu akciju kako bi doveli do svijeta socijalne i klimatske pravde, mira, solidarnosti, pravičnosti i jednakosti, planetarne održivosti i međunarodnog razumijevanja. To uključuje poštovanje ljudskih prava i različitosti, inkluziju i pristojan život za sve, sada i u budućnosti.

Globalno obrazovanje obuhvata širok spektar obrazovnih usluga: formalno, neformalno i informalno; doživotno i cjeloživotno. Smatramo da je to suštinski za transformativnu moć i transformaciju obrazovanja.

Ključne vrijednosti, principi i dimenzije globalnog obrazovanja

Globalno obrazovanje uključuje određene ključne elemente. Ono podrazumijeva:

- *Osnovne vrijednosti globalne i lokalne socijalne pravde, mira, solidarnosti, pravičnosti i jednakosti, planetarne održivosti, inkluzije, ljudskih prava, prihvatanja različitosti i međunarodnog razumijevanja*
- *Fokus na međupovezanosti između lokalnih i globalnih dimenzija pitanja koja utiču na ljude, druga živa bića i planetu; međugeneracijsku; između kultura i između prošlosti, sadašnjosti i budućnosti*
- *Zajedničku posvećenost pedagoškim praksama koje su inkluzivne, participativne, inspirišu nadu, omogućavaju kritičko razmišljanje i daju pravo na primat učenika; dok izgrađuje kompetencije i vještine za informisanu, samorefleksivnu, smislenu akciju, individualnu i kolektivnu.*

Ujedinjenje za koherentnost i uticaj

Ova Deklaracija prepoznaje raznolikost termina koji se koriste u skladu sa nacionalnim okolnostima i da se upotreba specifičnih termina mijenja tokom vremena. Koristi globalno obrazovanje kao krovni termin da spoji povezane koncepte i oblasti politike i prakse, da promoviše koherentnost, olakša učenje o politikama, izbegne siloizaciju i obezbijedi veći kombinovani efekat.

Globalno obrazovanje obuhvata formalno, neformalno, informalno obrazovanje; doživotno i cjeloživotno i međugeneracijsko učenje. Radi se o realnoj stvarnosti ljudi, lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj, u planetarnom kontekstu. Uključuje kritičko razmišljanje, učenje da se nosi sa složenošću, demokratske i participativne pedagoške prakse. Obuhvata različite načine razumijevanja o tome kako ljudi uče. Uključuje istorijsku svijest, kritičku analizu sadašnjih sistema i viziju nade za budućnost ljudi i planete. Trenutno usklađen sa Globalnim ciljevima i specifičnim obavezama kao što je cilj 4.7; Globalno obrazovanje takođe koristi moć širih, dugoročnijih i dubljih ljudskih težnji za socijalnom pravdom, mirom, pravičnošću i jednakošću, održivošću, ljudskim pravima i pristojnim životom za sve.

Globalno obrazovanje uključuje...

Globalno obrazovanje je intersektorski krovni termin koji obuhvata niz srodnih termina koji se koriste na nacionalnom i međunarodnom nivou, uključujući, između ostalog:

▪ Anti-rasističko obrazovanje	▪ Globalni rad sa mladima
▪ Razvojno obrazovanje	▪ Obrazovanje za ljudska prava
▪ Obrazovanje za diverzitet i inkluziju	▪ Međukulturalno obrazovanje
▪ Obrazovanje za jednakost polova	▪ Učenje za održivost životne sredine
▪ Obrazovanje za globalno građanstvo i međunarodnu solidarnost	▪ Obrazovanje za mir
▪ Obrazovanje za održivi razvoj	Globalne dimenzije:
▪ Obrazovanje o globalnom građanstvu	▪ Obrazovanje za građanstvo
▪ Globalno razvojno obrazovanje	▪ Građansko i moralno obrazovanje
▪ Globalno učenje	▪ Obrazovanje za digitalno građanstvo

Dodatak 2: Praćenje napretka

Praćenje Dablinske deklaracije će uključivati mehanizam za praćenje i izvještavanje koji nastoji da se nadogradi na postojećem izvještavanju i praćenju, balansirajući između transparentnosti i potrebe da se prati i obilježava napredak na godišnjem nivou i svakih pet godina, sa potrebom da se bude realan u izvještavanju.

Predloženo je sljedeće:

Godišnji nacionalni proces izvještavanja o napretku u odnosu na Deklaraciju; na osnovu i uzimajući u obzir postojeće procese nacionalnog izvještavanja pred kolegama (na GENE okruglim stolovima). Ovo bi uključivalo:

- Fokus na Nacionalnu strategiju i razvoj politike (i reviziju, evaluaciju, redizajn, itd.) o kojoj će se takođe izvještavati godišnje i sastavljati na panevropskoj osnovi
- Fokus na nacionalne mehanizme finansiranja, podatke i promjene nivoa finansiranja, iz ODA i drugih izvora, koji se dijele na evropskom nivou godišnje
- Fokus na razvoju međuministarske saradnje, na podršci angažovanju zainteresovanih strana, dijalogu i umrežavanju.

Sve tri kategorije će doprinijeti periodičnom Izvještaju o stanju globalnog obrazovanja u Evropi. Dijalog sa drugim zainteresovanim stranama, uključujući na lokalnom i regionalnom nivou, i sa kolegama iz drugih regiona takođe može djelovati kao mehanizam za kritički dijalog i jačanje napretka.

Napredak ka postizanju težnji nove Deklaracije će se takođe direktno uključiti u evropski proces *GE Peer Review*, koji pomaže Evropka mreža za globalno obrazovanje (GENE), sa nacionalnim izvještajima koji koriste Deklaraciju za razvoj nacionalno relevantnih mjerila. Tamo gdje je relevantno i prikladno, nacionalni izvještaji takođe treba da budu uključeni u recenzije OECD Odbora za razvojnu pomoć.⁴

Evropske konferencije će se takođe koristiti za izvještavanje o napretku i, gdje je potrebno, za reviziju Deklaracije, počevši od 2027. godine, u principu, svakih pet godina.

Ovi procesi će, u skladu sa dobrom praksom na nacionalnom nivou, izgraditi prostor za politički angažman, angažovanje kreatora politike, zainteresovanih strana i istraživača, refleksiju, dijalog i izradu scenarija; u svaki od ovih procesa.

Sekretarijat GENE-a će takođe osigurati da ovaj proces izvještavanja bude dosljedan i usklađen sa ponovo osnaženim procesom izvještavanja UNESCO-a prema revidiranoj preporuci iz 1974. godine i drugim relevantnim međunarodnim procesima (EK, OECD, UNECE, SE, IEA) i nastojati da ojača saradnju u tom pogledu.

---

⁴ Stub I.3 (2021) Metodologije revizije OECD Odbora za razvojnu pomoć– odobrena konsenzusom od strane OECD Odbora za razvojnu pomoć – sa fokusom na sekciju I.3 “Globalno obrazovanje, podizanje svijesti i podrška javnosti”.

Ovaj foKus i povezani indikatori će biti ocjenjivani u svim članicama Odbora za razvojnu pomoć. [Ovdje](#) možete pogledati zvanični dokument.

Dodatak 3: Osnovna referentna dokumenta

Deklaracija o globalnom obrazovanju u Evropi do 2050. godine je evropski strateški okvir za snaženje i unapređenje globalnog obrazovanja. Nadovezuje se na postojeće međunarodne i evropske sporazume, uključujući sljedeće, istovremeno nastojeći da bude koherentan sa relevantnim međunarodnim procesima u nastajanju.

UNESCO (1974) Preporuka u vezi sa obrazovanjem za međunarodno razumijevanje, saradnju i mir i obrazovanje u vezi sa ljudskim pravima i osnovnim slobodama

UN (1992) [Izveštaj Konferencije Ujedinjenih nacija o životnoj sredini i razvoju](#)

UNECE (1998) [Arhus konvencija o pravu na pristup informacijama, učešću javnosti u donošenju odluka i pristupu pravdi u pitanjima životne sredine](#)

[Rezolucija Evropskog savjeta \(2001\) Razvojno obrazovanje i podizanje svijesti evropske javnosti o razvojnoj saradnji](#)

Savjet Evrope/GENE (2002) [Deklaracija iz Maastrichta o globalnom obrazovanju u Evropi do 2015. godine](#)

UN (2002) [Svjetski samit o održivom razvoju](#)

UN (2004) [Svjetski program za obrazovanje o ljudskim pravima](#)

UNECE (2005) [Regionalna strategija za obrazovanje za održivi razvoj za UNECE region](#)

Generalni direktorat belgijske razvojne saradnje i Evropska komisija (2005) [Preporuke Evropske konferencije o podizanju svijesti javnosti i razvojnom obrazovanju za Sjever-jug solidarnost](#)

Savjet Evrope (2010) [Povelja o obrazovanju za demokratsko građanstvo i obrazovanju za ljudska prava](#)

EU (2010) [Zaključci Savjeta o obrazovanju za održivi razvoj](#)

GENE/EDUFI (2011) [Zaključci Espoo-Hanasaari o globalnom obrazovanju i promjenama kurikuluma](#)

Savjet Evrope (2011) [Preporuka o obrazovanju za globalnu međuzavisnost i solidarnost](#)

UN (2011) [Deklaracija UN o obrazovanju i obuci za ljudska prava](#)

UNECE (2011) [Učenje za budućnost: Kompetencije u obrazovanju za održivi razvoj](#)

GENE (2012) [Zaključci iz Haga o globalnom obrazovanju do 2020. godine](#)

Evropska komisija (2012) [Radni dokument Komisije o razvojem obrazovanju i podizanju svijesti u Evropi](#)

UN (2012) [Rio+20 Budućnost koju želimo](#)

Savjet Evrope (2013) [Referentni okvir kompetencija za demokratsku kulturu](#)

UNESCO (2013) [Međunarodna Dekada zbližavanja kultura \(2013 – 2022\)](#)

GENE/EDUFI (2014) [Espoo Finska 2014 Zaključci o obrazovanju globalnih građana](#)

UNESCO (2014) [UNESCO obrazovna strategija 2014 – 2021](#)

UN (2015) [Mijenjamo naš svijet: 2030 agenda održivog razvoja](#)

UN (2015) [Sporazum iz Pariza \(COP 21\)](#)

UNESCO (2015) [Globalni akcioni program za obrazovanje za održivi razvoj 2015-2109](#)

UNESCO (2015) [Drugi UNESCO Forum o obrazovanju za globalno državljanstvo: Gradimo mirna i održiva društva](#)

UNESCO (2016) [Obrazovanje 2030: Inčuan Deklaracija i Okvir akcija za realizaciju Cilja 4 održivog razvoja: Obezbijediti inkluzivno i pravično kvalitetno obrazovanje i promovirati prilike za cjeloživotno učenje za sve](#)

EU (2017) [Evropski konsenzus o razvoju \(stav 122, strana 54\)](#)

OECD (2017) [Mjerenje ostvarenja ciljeva održivog razvoja: Ocjena gdje su OECD države](#)

EU (2018) [Preporuka Savjeta od 22. maja 2018. godine o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje](#)

EU (2018) [Rezolucija Savjeta 2018: Strategija za mlade EU 2019-2027, uključujući evropske ciljeve za mlade](#)

OECD (2018) [OECD PISA Globalni okvir kompetencija](#)

Savjet Evrope (2019) [Smjernice za globalno obrazovanje](#)

EU (2019) [Evropski zeleni dogovor](#)

Bridge 47 (2019) [Envision 4.7 Mapa puta](#)

OECD (2019) [Okvir za konceptualno učenje: Transformativne kompetencije za 2030.](#)

EU (2020) [Finalna Deklaracija 3. Evropske konvencije rad za mlade: Putokazi za budućnost](#)

EU (2020) [Rezolucija Savjeta o okviru za uspostavljanje Evropske agende za rad mladih](#)

EU (2020) [Zaključci Savjeta o mladima u eksternim akcijama](#)

UNESCO (2020) [Obrazovanje za održivi razvoj: Mapa puta](#)

UNESCO (2020) [Vanredna sjednica sastanka za globalno obrazovanje, obrazovanje nakon COVID-19: 2020 Deklaracija sastanka za globalno obrazovanje](#)

GENE (2020/2021) [CODEV Razmišljanja o značaju globalnog obrazovanja i razvojnog obrazovanja i podizanja svijesti](#)

EU (2021) [Rezolucija Savjeta o strateškom okviru za evropsku saradnju u obrazovanju na putu ka Evropskom obrazovnom prostoru i nakon toga \(2021-2030\)](#)

EU (2021) [Instrument susjedstvo, razvoj i međunarodna saradnja – Globalna Evropa \(član 8, stav 7, strana 23 i Dodatak III, Sekcija 2, stav a i b, strana 65\)](#)

OECD (2021) [Ažurirani akcioni plan za mlade: Blokovi za gradnju budućih akcija](#)

UN (2021) [Klimatski pakt iz Glazgova](#)

UNESCO (2021) [Berlinska Deklaracija o obrazovanju za održivi razvoj](#)

UNESCO (2021) [Zajedno ponovo zamišljamo našu budućnost: Novi društveni ugovor za obrazovanje](#)

EU (2022) [Zelene kompetencije: Evropski okvir kompetencija održivosti](#)

EU (2022) [Zaključci Savjeta o transformativnoj ulozi obrazovanja za održivi razvoj i globalno građanstvo kao instrumenta za postizanje ciljeva održivog razvoja](#)

UNESCO (2022) [Okvir iz Marakeša o akciji za obrazovanje odraslih](#)

EU (2022) [Preporuka Savjeta o učenju za zelenu tranziciju](#)

EU (2022) [Prijedlog za Preporuku Savjeta o putanjama do školskog uspjeha \(COM/2022/316 final\)](#)

UNESCO (2022) [Izjava o viziji generalnog sekretara o transformativnom obrazovanju](#)

UNESCO (2022) [Revidirana Preporuka o obrazovanju za međunarodno razumijevanje, saradnju i mir i obrazovanje za ljudska prava i fundamentalne slobode \(Preporuka 1974\)](#)

UNECE (2022) [Nacrt Ministarske deklaracije sa 9. Ministarske konferencije o životnoj sredini za Evropu](#)

Ovaj repozitorijum ugovora će se periodično pregledati i dopunjavati

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

An Roinn Gnóthaí Eachtracha
Department of Foreign Affairs

THE GOVERNMENT
OF THE GRAND DUCHY OF LUXEMBOURG

LUXEMBOURG
AID & DEVELOPMENT

GENE

Co-funded by
the European Union

www.gene.eu